

KULTÚRNO-SPOLOČENSKÝ ČASOPIS

ŽIVOT

Č. 5 (527)

CENA 2.00 ZŁ

2002

MÁJ

MAJ

RECITAČNÁ SÚŤAŽ '2002

MARTÝRI 20. STOROČIA

ZA ČO BOJOVALI

VYNÁŠANIE MORENY

11. apríla t.r.
sa v Novej Belej uskutočnil
43. ročník recitačnej súťaže,
ktorej sa zúčastnilo
36 žiakov zo 7 základných škôl
a 4 gymnázií zo Spiša a Oravy.
Na našom zábere
si žiaci prezeraním Života
skracujú očakávanie
na výsledky svojho zápolenia.
Podrobnejšie o súťaži píšeme
na str. 20-21. Foto: J. Bryja

V ČÍSLE:

Spomienka na odbojára	5	Poviedka na voľnú chvíľu	22-23
Ako bolo, ako bude	6-7	Spišiaci na vojne	24
Martýri 20. storočia	7	Čitatelia - redakcia	25-28
Obec v kúte Oravy	8-9	Poľnohospodárstvo	29
Ako ma menovali (2)	10-11	Mladým - mladším - najmladším	30-31
Jediná na Spiši	12-13	Šport a hudba	32
Vynášanie Moreny	14	Móda	33
Našou veľkou láskou bolo divadlo	16-17	Naša poradňa	34-35
Hra na Boha	18-19	Psychozábava - humor	36-37
Katolícka univerzita v Ružomberku	19	Zaujímavosti	38
Recitačná súťaž '2002	20-21		

ŽIVOT

MIESIĘCZNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY

Adres redakcji:

31-150 Kraków, ul. św. Filipa 7/7 tel. 633-36-88,
e-mail: zivot@tsp.org.pl, www. tsp.org.pl

Wydawca:

TOWARZYSTWO SŁOWAKÓW W POLSCE, ZARZĄD GŁÓWNY
SPOŁOK SŁOWAKÓV V POLSKU, ÚSTREDNÝ VÝBOR
31-150 KRAKÓW, ul. św. Filipa 7
tel.: 632-66-04, tel./fax: 634-11-27, e-mail: zg@tsp.org.pl

Czasopismo zostało wydane przy pomocy finansowej
Ministerstwa Kultury

Redaktor naczelny: JÁN ŠPERNOGA

- Zespół: Peter Kollárik, Ján Bryja

Společne kolegium doradce: Žofia Bogačiková,
Jerzy M. Bożyk, Maria Glodasiková, František Harkabuz,
Žofia Chalupková, Bronislav Knapčík, Lýdia Mšalová,

Skład: Redakcja Život

Łamanie i druk: Drukarnia TSP, 31-150 Kraków, ul. św. Filipa 7

Warunki prenumeryaty:

Prenumeratę na kraj i za granicę przyjmuje Zarząd Główny
w Krakowie w terminach: do 30 listopada na I kwartał,
I półrocze oraz cały rok następný;
do 15 czerwca na II półrocze roku bieżącego
lub bezpośrednio wpłatą na konto:
Bank PKO S.A. III/O Kraków 10701193-2017-2221-0100
Prenumeratę czasopisma można zacząć w każdej chwili.

Cena prenumeryaty dla kół i oddziałów Towarzystwa:

1 miesiąc - 2 zł, półrocznie - 12 zł, rocznie - 24 zł
Cena prenumeryaty zagranicznej jest wyższa o 100%.
Do ceny prenumeryaty indywidualnej dolicza się koszty wysyłki.

Nie zamówionych tekstów, rysunków i fotografii
redakcja nie zwraca i zastrzega sobie prawo skrótów
oraz zmian tytułów nadesłanych tekstów.

NA OBÁLKE:

účastníčky recitačnej súťaže v Novej Belej - pravdaže so Životom v rukách. Foto: J. Bryja. Návrh obálky: A. Kozioł

PRED XI. ZJAZDOM SSP

**FRANTIŠEK
MODLA
z Tribša**

- Blížiaci sa zjazd nášho Spolku poskytuje príležitosť zamyslieť sa nad činnosťou miestnych skupín, v tom aj našej, ktorá sa, žiaľ, v poslednom čase nevyvíja najlepšie. Naša krajanová základňa sa v posledných rokoch dosť ochudobnila. Odišli od nás mnohí obetaví a aktívni krajanovia, ktorých je ťažko nahradiť. V miestnej skupine nám chýbajú mladí ľudia, ktorí by sa chceli spoločensky angažovať. Starší krajanovia ešte kladú dôraz na svoju národnosť, ale mladým už na rodových koreňoch nezáleží. Veľká škoda, že naša mládež stráca kontakt aj so slovenským jazykom. V našej škole sa už slovenčina nevyučuje, aj keď pred niekoľkými rokmi ju navštevovalo hodne žiakov. Našťastie, aspoň v kostole sa ešte každú druhú nedeľu spieva po slovensky. Lenže mladí ľudia už nevedia slovenské pesničky. Preto je potrebné opäť obnoviť vyučovanie slovenského jazyka. Škoda, že v rodinách sa zanedbáva národnú výchovu detí. Okrem toho ľudia sa dnes národnostne miešajú a mladí často odchádzajú za prácou do zahraničia alebo do väčších miest, takže rozvíjať činnosť MS nie je také ľahké. Voľakedy sme boli utlačaní a museli sme bojovať o naše práva, dnes však, keď máme slobodu a demokraciu, ľudia nedbajú na svoj pôvod. Myslím si, že by nám mohla pomôcť dobre vybavená klubovňa. Máme síce klubovňu v miestnej požiarnej zbrojnici, ale jej vybavenie je veľmi chudobné. Veď starými knihami či televízorom dnes nikoho nezaujme. Klubovňa by mala byť príťažlivá pre mládež, lenže na to treba mať finančné prostriedky.

Očakával by som aj väčšiu angažovanosť zo strany ÚV SSP. Viem, že pre náš Spolok robí veľa užitočných vecí, ale na druhej strane sa musí venovať aj menším a menej aktívnym miestnym skupinám, aby nezanikli. Členovia pred-

stavenstva ÚV musia chodiť medzi krajanov a povzbudzovať ich do činnosti. Treba zvolávať schôdze a spoločne hľadať riešenia problémov.

Podľa mňa aj Slovenská republika by sa mala o nás viac zaujímať. Dnes krajanovia vôbec necítia podporu zo strany starej vlasti. Veď aj naši študenti mali vždy problémy so štipendiami, alebo s prijatím na vysoké školy. Krajanovia musia vedieť, že Slovensko na nás nezábúda, že nie sme mu ľahostajní. Treba nadviazať aj lepšiu regionálnu spoluprácu, aby naše súbory mohli častejšie vystupovať na Slovensku a slovenské u nás. Treba taktiež organizovať pre krajanov vlastivedné či pútnické zájazdy na Slovensko, aby sa oboznámili so starou vlasťou.

**MÁRIA
BOHÁČIKOVÁ
z Podsrnia**

- Hoci členkou výboru našej miestnej skupiny som len odnedávna, o krajanovské otázky, o naše problémy a radosti sa zaujímam už od detstva. Slovenské národné povedomie vo mne pestovala hlavne moja mama Ludvika Špaková, ako aj babka Ludvika Skičáková. Vystupovala som v našom spevácko-tanečnom súbore, ktorý viedol Jozef Bonk, chodila som na všetky krajanovské podujatia a v našej rodine, samozrejme, nikdy nechýbal Život, z ktorého som sa dozvedela všetko o krajanovskom dianí na Orave a Spiši.

Teraz však s činnosťou našej miestnej skupiny nemôžeme byť celkom spokojní. Chýba v nej najmä viac mladých členov, ktorí by pomohli rozvíjať jej činnosť. Je to spôsobené o.i. tým, že v obci sa už dlhé roky nevyučuje slovenský jazyk a slovenčinu nepočúť ani v kostole. Myslím si však, že dobrým znakom budúcich zmien môže byť neustále rastúci záujem o Život. Má to však aj svoje ale. Keď sa totiž čím skôr nepodarí ob-

noviť vyučovanie slovenského jazyka, kto ho bude v budúcnosti čítať? Viacej aktivity v tomto smere musia síce vyvinúť naši krajanovia, ale rozvoju krajanovskej činnosti v takých malých miestnych skupinách, ako je naša, by malo viac pomáhať aj vedenie OV a ÚV SSP.

Dobre by tiež bolo obnoviť činnosť súboru, aby nás mal kto reprezentovať. Dobré tradície v oblasti kultúry u nás predsa boli odjakživa. Hoci aj v súčasnosti sa môžeme pochváliť organizovaním niekoľkých podujatí, ako napr. obľákových stretnutí, to nestačí. Dobre by bolo, aby sa v našej obci konali nejaké väčšie krajanovské podujatia, napríklad prehliadka folklórnych súborov, či vystúpenie divadielka z Podvlka a pod. Zatiaľ chodíme za našimi súborami na prehliadky do Jablonky, či Krempách.

S netrpelivosťou čakáme na začatie výstavby Domu slovenskej kultúry v Jablonke, kde by boli na našu krajanovskú činnosť náležité podmienky. Naši krajanovia, najmä deti a mládež, by zasa privítali možnosť zúčastniť sa na vlastivedných zájazdoch na Slovensko. Určite by sa tým prehĺbil ich vzťah k starej vlasti, videli by, ako sa mení a vyvíja a inšpirovalo by ich to aj do aktívnejšej práce v prospech Spolku. Hoci si uvedomujeme, že takéto podujatia sú finančne náročné, prostriedky na ne by sa mali nájsť. Keď sa totiž investuje do dobrej veci, iste prinesie bohaté ovocie.

Na najbližšom zjazde Spolku sa teda musí hovoriť najmä o aktivizácii malých miestnych skupín, o organizovaní zájazdov na Slovensko, o obnovení vyučovania slovenského jazyka v oravských školách a o zatraktívnení klubovní. Verím, že spoločnými silami toho dokážeme ešte veľa.

**JOZEF
LOPATA
z Nedece**

- Krajanovská činnosť v našej obci sa už nevyvíja tak, ako pred rokmi. Podob-

